



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu JUDr. Evy Hudobovej a Mgr. Lubomíry Kúdelovej v právnej veci navrhovateľa: X., s.r.o., M., Ž., IČO: X., zast. advokátom M., R., X., proti odporcovi: S., a.s., V., B., IČO: X., zast. advokátkou J., S., B., o zaplatenie 464 482,- Sk, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 30 Cb 17/01-468 zo dňa 3.5.2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 30 Cb 17/01-468 zo dňa 3.5.2007 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ j e p o v i n n ý zaplatiť trovy odvolacieho konania 23 419,- Sk odporcovi na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 30 Cb 17/01-468 zo dňa 3.5.2007 rozhodol tak, že návrh zamietol a navrhovateľa zaviazal odporcovi zaplatiť trovy konania.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že o návrhu, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia čiastky 464 482,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 22% p.a. od 1.1.1999

do zaplata z titulu náhrady škody a to v súvislosti s § 757 a § 373 a nasl. Obchodného zákonníka, ako aj z toho dôvodu, že odporca sa dopustil nekalosúťažného konania podľa § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka, rozhodol rozsudkom č.k. 30 Cb 17/01-371 zo dňa 21.4.2005, ktorý bol zrušený uznesením č.k. 4 Obo 352/2005-444 zo dňa 27.2.2007, s tým, že v novom konaní bolo uložené prvostupňovému súdu skúmať, či došlo, alebo nedošlo k nekalosúťažnému konaniu. Konajúci súd z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľ bol odberateľom pohonných hmôt od odporcu, a preto nie je možné považovať za súťažiteľa v zmysle § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka a taktiež nie je možné chápať ho ako spotrebiteľa, nakoľko navrhovateľ nenakupoval od odporcu motorovú naftu pre vlastnú spotrebu a medzi navrhovateľom a odporcom existoval záväzkový vzťah, ktorý je odlišný od súťažno-právneho vzťahu. Konštatoval, že medzi navrhovateľom a odporcom, neexistuje vzájomné súperenie, čo vyplýva, z celého dokazovania, na určitom vzťahu s cieľom predstihnúť konkurentov a získať väčšinový majetkový prospech. K návrhu vznesenom navrhovateľom, aby konajúci súd protiprávne konanie odporcu, spočívajúce v diskriminácii, posúdil ako konanie, ktorým odporca porušil všeobecnú právnu povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí upravenú v § 415 Občianskeho zákonníka, konajúci súd konštatoval, že porušenie preventívnej povinnosti uvedenej v § 415 Občianskeho zákonníka, sa stáva dôvodom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu, pokiaľ sa nepreukáže porušenie povinnosti podľa konkrétneho ustanovenia, či už občianskeho zákonníka, alebo iného zákonníka. Uviedol, že v takomto prípade je potrebné prijať záver, že diskrimináciu navrhovateľa, ktorou vznikla škoda na majetku navrhovateľa, odporca porušil všeobecnú preventívnu povinnosť, zakotvenú v § 415 Občianskeho zákonníka a v dôsledku toho potom vzniká všeobecná zodpovednosť odporcu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. K námietke premlčania vznesenej navrhovateľom uviedol, že takto uplatnený nárok je premlčaný, pretože navrhovateľ podal návrh dňa 30.6.2000 a keďže sa rozhodol kvalifikovať konanie zo strany odporcu, to jest nepredĺženie platnosti pôvodných zmlúv ako porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 415 Občianskeho zákonníka, tak potom by sa mala premlčacia doba počítať od roku 1996, v ktorom roku nebola uzavretá nová kvartálna zmluva na dodávku pohonných hmôt, a teda v takomto prípade je nárok navrhovateľa premlčaný.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Voči tomuto rozsudku v zákonnej lehote sa odvolal navrhovateľ, podaním doručeným súdu dňa 7.8.2007 a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 464 482,- Sk s úrokom z omeškania 22% ročne od 1.1.1999 do zaplataenia a trovy konania v plnej výške. Napadnutý rozsudok označil ako vydaný na základe nesprávneho právneho posúdenia, na základe nesprávnych skutkových zistení ako nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Uviedol, že navrhovateľovi vznikla škoda v období mesiacov november, december 1998 v dôsledku zneužívania dominantného postavenia odporcu podľa § 7 ods. 5 písmeno c/ zákona č. 188/1994 Z.z. O ochrane hospodárskej súťaže. Navrhovateľ bol donútený nakupovať naftu od iných odberateľov za vyššie ceny v porovnaní s cenami, za ktoré predával pohonné hmoty vo svojom výrobnom závode odporca a tým mu vznikla škoda. Za diskrimináciu navrhovateľ označil to, že odporca odmietal s navrhovateľom uzavrieť kúpne zmluvy na dodávku pohonných hmôt v železničných cisternách z výrobného závodu odporcu vo V., pričom s inými vybranými odberateľmi odporca kúpne zmluvy uzavrel, a teda nevytvoril rovnaké podmienky voči všetkým odberateľom veľkoobchodníkom napriek tomu, že v tom čase mal na trhu dominantné postavenie. To, že sa odporca týmto konaním dopustil diskriminácie, navrhovateľ preukázal právoplatným rozhodnutím Protimonopolného úradu Slovenskej republiky číslo 2001/DZ/P/2/3 zo dňa 11.1.2001. So záverom konajúceho súdu, že navrhovateľa nie je možné považovať za súťažiteľa, sa navrhovateľ nestotožnil a s poukazom na § 44 ods. 1 ObZ., ho označil za nesprávny, nakoľko toto ustanovenie nestanovuje zákonnú podmienku, že súťažitelia musia byť vo vzájomnom súťažnom vzťahu. S odkazom na citovanú literatúru konštatoval, že diskriminácia v hospodárskej súťaži znamená uplatňovanie rozdielnych obchodných podmienok voči súťažiteľom pri plnení rovnakého druhu, ktorými budú niektorí súťažitelia znevýhodnení napr. rozdielne ceny, bez toho, aby na rozdielny postup bol kapacitný, sezónny, či iný ekonomický dôvod. Za diskrimináciu označil konanie odporcu, ktorý nepretržite v období od júla 1996 až do apríla 1999 odmietal uzavrieť s navrhovateľom kúpne zmluvy na dodávky motorovej nafty v železničných cisternách z výrobného závodu vo V., čím

diskriminoval navrhovateľa a naplnil znaky hospodárskej súťaži. Toto konanie je v rozpore s dobrými mravmi a je spôsobilé privodiť iným súťažiteľom ujmu. Citoval ustanovenia § 53 Obchodného zákonníka a § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Poukázal na českú literatúru, presne vymedzenú v odvolaní, z ktorej obsahu vyplýva, že diskriminácia patrí medzi zvláštne skutkové podstaty narušovania hospodárskej súťaže a je postihovaná v rámci generálnej klauzule nekalej súťaže. Čo sa týka zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia v tej časti, v ktorej je nárok navrhovateľa posudzovaný podľa § 415 Zákona č. 40/1964 Zb., toto navrhovateľ označil taktiež za nepreskúmateľné, nakoľko v spojení s posúdením námietky premlčania, ide o nesprávne posúdenie. Podľa navrhovateľa nejde o premlčaný nárok, keďže škoda porušením povinnosti odporcom vznikla priebežne a čiastkovo a objektívna lehota mohla začať plynúť najskôr dňa 14.11.1998, kedy navrhovateľ uskutočnil prvý nákup motorovej nafty, spadajúci do tohto obdobia od dodávateľa S. B., a.s. so sídlom M.. Navrhovateľ napadnutý rozsudok označil za nepreskúmateľný aj pre nedostatok dôvodov, a teda ide o odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 O.s.p. Navrhovateľ jednoznačne od začiatku tvrdí, že ide o nárok na náhradu škody, ktorú navrhovateľ utrpel v dôsledku tvrdeného protiprávneho konania tým, že odporca zneužil jeho dominantné postavenie na relevantnom trhu, ktoré je ustanovený v § 7 ods. 4 zákona o hospodárskej súťaži v porušení zákazu diskriminácie tak, že odporca porušil mimozmluvné povinnosti stanovené v Obchodnom zákonníku a to právnu povinnosť dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže, na právnu povinnosť nezneužívať účasť na hospodárskej súťaži (§ 41 veta za bodkočiarkou Obchodného zákonníka) a tiež zákaz nekalej súťaže (§ 44 ods. 1 veta druhá Obchodného zákonníka). Uviedol, že navrhovateľ požiadal súd, aby tvrdené protiprávne konanie odporcu, spočívajúce v diskriminácii navrhovateľa, súd posúdil ako konanie, ktorým odporca porušil všeobecnú preventívnu povinnosť, v dôsledku čoho potom vznikla všeobecná zodpovednosť odporcu za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ je názoru, že tým, že právne kvalifikoval uplatnený nárok, to jest podriadil uplatnený nárok na náhradu škody pod príslušné ustanovenie právnych noriem, navrhovateľ nezmenil svoju žalobu. Súd má povinnosť skúmať, či skutočnosti tvrdené navrhovateľom možno podriať pod niektoré právne ustanovenie, podľa ktorého bude možné vyvodiť realizáciu navrhovateľovho nároku.

Na základe uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a rozhodnúť tak ako požadoval v návrhu na začatie konania.

K odvolaniu navrhovateľa zaujal stanovisko odporca, podaním doručeným súdu dňa 17.10.2008 a uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s prvostupňovým rozsudkom, nakoľko navrhovateľovi sa nepodarilo preukázať, že odporca sa dopustil nekalosúťažného konania. Citoval ustanovenia § 53 Obchodného zákonníka § 44 Obchodného zákonníka, s odkazom na ktoré podrobne sa zaoberal s pojmovými znakmi nekalej súťaže a konštatoval, že odporcu nie je možné považovať za súťažiteľa. Zároveň trvá na skutočnosti, že pojem súťažiteľ pri nekalej súťaži určite neprestavuje v danom prípade obchodných partnerov odporcu, ktorým odporca pohonné hmoty dodával. Konanie odporcu nie je v žiadnom prípade nekalosúťažným konaním, a teda nie sú splnené ani predpoklady podľa § 373 Obchodného zákonníka na to, aby bol preukázaný nárok navrhovateľa na náhradu škody voči odporcovi podľa § 53 Obchodného zákonníka. Pokiaľ by sa nárok žalobcu mal posudzovať podľa § 415 Občianskeho zákonníka, odporca namieta premlčanie. Poukázal aj na rozsudok dovolacieho súdu v intencickej právnej veci, z ktorého zdôvodnenia je zrejmé, že práva žalobcu neboli porušené nekalosúťažným konaním, neprichádzajú do úvahy ani právne prostriedky proti nekalej súťaži, teda v konkrétnom prípade právo na náhradu škody spôsobenej z tohto titulu. Navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie navrhovateľa podľa § 212 ods. 1 O.s.p., § 214 ods. 1 O.s.p. na pojednávaní konanom dňa 21.10.2008 za účasti obidvoch právnych zástupcov a dospel k záveru, že odvolaniu nevyhovel.

Predmetom odvolania je posúdiť správnosť prvostupňového rozhodnutia, ktorým konajúci súd zamietol nárok na náhradu škody z dôvodu, že navrhovateľovi sa nepodarilo dokázať, že odporca sa dopustil nekalosúťažného konania a porušil povinnosť, ktorá je v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou.

Podľa ustanovenia § 44 Obchodného zákonníka na to, aby sa určité konanie mohlo kvalifikovať ako nekalosúťažné, musí ísť o konanie, ktoré sa uskutočňuje

v rámci hospodárskej súťaže. Konanie v hospodárskej súťaži predpokladá existenciu najmenej dvoch súperiacich subjektov.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania navrhovateľa v danom prípade je, či navrhovateľa možno považovať za súťažiteľa s odporcom. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že konanie odporcu vo vzťahu ku navrhovateľovi nemôže byť kvalifikované podľa § 44 Obchodného zákonníka. Konanie navrhovateľa, ktorý bol vo vzťahu k odporcovi odberateľ pohonných hmôt od navrhovateľa, nie je konaním v súťažnom vzťahu. Navrhovateľ nebol nikdy dodávateľom pohonných hmôt, a teda nebol ani v súťažnom vzťahu s odporcom, ktorý pohonné hmoty dodával rôznym odberateľom, medzi ktorými jedným z nich bol aj navrhovateľ. Prvostupňový súd správne vyhodnotil fakt, že namietané konanie odporu, nie je nekalosúťažným konaním podľa § 44 Obchodného zákonníka, ako aj že nie sú splnené základné predpoklady podľa § 373 Obchodného zákonníka na to, aby bol preukázaný nárok navrhovateľa na náhradu škody podľa § 53 Obchodného zákonníka. V danom prípade jednoznačne nebol splnený jeden zo základných pojmových znakov podľa § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka a to, že ide o konanie v hospodárskej súťaži. Medzi navrhovateľom a odporcom existoval záväzkový vzťah, z ktorého sa nedá vyvodiť vzájomné súperenie na určitom trhu, s cieľom predstihnúť konkurentov a získať výhodnejšiu pozíciu a väčší majetkový prospech pri podnikaní. Neuzavretie kúpnych zmlúv sa nedá považovať za protiprávne konania a zneužitie účasti v hospodárskej súťaži, nakoľko podmienky pre naplnenie znakov v hospodárskej súťaži medzi navrhovateľom a odporcom splnené neboli. Fakt, že odporcovi bola Protimonopolným úradom Slovenskej republiky uložená pokuta z dôvodu zneužitia jeho dominantného postavenia, nezakladá dôvod, že medzi navrhovateľom a odporcom existoval súťažný vzťah, konanie v hospodárskej súťaži. Skutočnosť, že v následnom období odporca s navrhovateľom na dodávku pohonných hmôt uzavrel zmluvu, taktiež neznamená, že navrhovateľ s odporcom boli súťažitelia a že odporca zneužitím konania v hospodárskej súťaži spôsobil škodu, ktorú si navrhovateľ uplatňuje. Odporca, keď zrejme následkom uloženej pokuty uzavrel s navrhovateľom zmluvu na dodávku pohonných hmôt urobil tak pravdepodobne za účelom zabránenia uloženiu ďalšej pokuty, titulom zneužitia jeho dominantného postavenia. V žiadnom prípade však odporca nebol zmluvne zviazaný

navrhovateľovi pohonné hmoty dodávať v období, za ktoré navrhovateľ náhradu škody uplatňuje, a preto neporušil ani žiadnu inú zmluvnú povinnosť. Odvolací súd sa taktiež stotožňuje s vysloveným právnym názorom, že navrhovateľ nepreukázal žiadne protiprávne konanie odporcu, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou, ktorej právo na náhradu škody je predmetom tohto odvolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe uvedeného dospel k záveru, že prvostupňový súd rozhodol v súlade so zákonom, keď právo na náhradu škody navrhovateľovi v danom prípade nepriznal, a preto napadnutý rozsudok z jeho správnych dôvodov podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému odporcovi priznal trovy vo výške 23 419,- Sk, pozostávajúce z dvoch úkonov právnej pomoci (2 x 9 650,- Sk režijný paušál 380,- Sk + 19% DPH).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 21. októbra 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková